

»Segern var viktig för hela Sveriges arbetarklass«

Sverige är sedan 1995 med i EU, Europeiska Unionen. Detta efter att ja-sidan vann folkomröstningen om huruvida vi skulle gå med eller inte med väldigt liten marginal. Trots att vi är med högerunionen EU har vi svenska folket att tacka för att vi dock sluppit dess ekonomiska motsvarighet – EMU. Rebell har träffat Tove Janzon för en pratstund om folkomröstningen om EMU 2003 och det viktiga i att vårt land hållits utanför valutaunionen, samt varför kravet på ett svenskt EU-utträde är högst aktuellt.

Text: Evelina Orrlov

EMU STÅR FÖR ECONOMIC and Monetary Union, och är en ekonomisk union för länder i Europa och EU. De som har förespråkade ett svenskt medlemskap i EMU har ofta varit snabba med att säga att det enda som EMU egentligen skulle innebära för Sverige är att vi skulle behöva byta valuta till Euro, men i själva verket innebär ett medlemskap i EMU stora förändringar i hur ett lands ekonomiska politik utformas och sköts. Ta EMU-landet Grekland som exempel. Deras statsekonomi har körts i botten efter att de gick med i EMU och de har tvingats anpassa sin ekonomi efter rika EU-länder som Tyskland.

Folkomröstningen om Sverige skulle gå med i EMU genomfördes den 14 september 2003, och hela året innan dess pågick det ett väldigt kampanjande både från ja- och nej-sidan. De som hördes mest på ja-sidan var Svenskt Näringsliv, något som vittnar om vilka intressen som önskade ett svenskt medlemskap. På nej-sidan fanns bland annat Folkrörelsen Nej till EU. Och så förstås RKU.

EN AV DEM SOM VAR MED var Tove Janzon, som då var medlem i styrelsen i RKU-Göteborg. Hon berättar om några av alla de saker hon var med och gjorde i den nationella kampanjen som RKU genomförde inför EMU-omröstningen.

– Vi var mycket ute på skolor, det är där man kan tala med ungdomar. Det är värt att nämna att detta bara var kort efter de stora protesterna mot USA:s invasion av Irak, och under den tiden hade det varit mycket aktiviteter på skolor. Många skolor runt om i Göteborg hade startat egna anti-krigsgrupper, så vi var rätt vana vid att vara ute på skolor. Vi jobbade inte bara mot ett nej i folkomröstningen, utan försökte också nå ut med vår antiimperialistiska politik till så många ungdomar vi kunde.

Tove Janzon, som idag arbetar som drifttekniker och är ledamot i Kommunistiska Partiets partistyrrelse, fortsätter.

»Ända fram till valdagen var det osäkert hur det skulle gå. De sista valundersökningarna hade visat på väldigt jämt mellan ja- och nej-sidan.«

– Vi tog alltid upp frågor som gällde arbetsmarknaden när vi var ute och pratade. Vi fruktade för hur den skulle förändras om vi gick med i EMU, fastän EMU-förespråkarna sa att det inte var någon fara. Nu ser man resultatet med Grekland som det mest skrämmande exemplet. Där ligger ungdomsarbetslösheten på runt 50 procent, efter att de fått anpassa sig efter direktiv från EU och strama åt sin budget. Så det var väldigt tur att vi lyckades förhindra att Sverige blev en del av EMU, säger hon.

JAG FRÅGAR TOVE JANZON VAD hon minns speciellt från Nej till EMU-kampanjen.

Segeberbad och flaggbränning: När det under kvällen den 14 september 2003 stod klart att det svenska folket hade sagt ett klart och tydligt NEJ till medlemskap i valutaunionen EMU firade RKU-medlemmarna i Göteborg genom att bada i fontänen på Järntorget samt att bränna EU:s flagga.

– Det främsta är nog att vi var ute på skolor väldigt mycket och mötte många ungdomar. Vi hade bokbord och var med på debatter, jag satt själv i paneler på ett antal debatter. Vi gjorde mycket annat också, bland annat satte vi upp många banderoller runt omkring i staden där vi uppmanade till att rösta nej i folkomröstningen och affischerade väldigt mycket.

– Sedan minns jag valnatten tydligt. Ända fram till valdagen var det osäkert hur det skulle gå. De sista valundersökningarna hade visat på väldigt jämt mellan ja- och nej-sidan. Men när valvakan började och valresultatet började rapporteras in så såg vi ganska snart att resultatet skulle bli att svenska folket skulle säga nej, så det var en kul kväll! I Göteborg firade vi ordentligt med att bada i fontänen på Järntorget, berättar hon glatt.

OSÄKERHETEN INFÖR UTGÅNGEN av folkomröstningen var befogad. Med tanke på att Svenskt Näringsliv och dess vänner var den stora drivkraften för ett ja till EMU så hade de olika sidorna väldigt olika mycket pengar att använda i sina kampanjer. Svenskt Näringsliv har inte velat tala om hur mycket pengar de la på sin kampanj, men det är inte främmande att tänka sig att det rörde sig om en mycket stor summa. Nej-sidan å andra sidan hade i princip bara eldsjälarers personliga bidrag att använda, och med det en många gånger mindre budget för sin kampanj.

• **Vad hade det för betydelse att ja-sidan var större och starkare rent ekonomiskt?**

– Det gjorde att det inte alls kändes självklart att det skulle bli ett nej i folkomröstningen. Ja-sidan kunde synas så mycket mer. Men vi passade också på att använda det som ett argument i vår kampanj. Vi sa »titta på vilka det är som vill att vi ska gå med i EMU. Det är de som kommer tjäna på det, inte vi«, förklarar Tove Janzon, och fortsätter:

– Något annat vi kunde peka på var EU. Sverige hade blivit medlemsland i EU åtta år tidigare, 1 januari 1995. Innan det valet sa EU-förespråkarna att arbetsmarknaden skulle förbättras, att fler skulle få jobb när vi gick med i EU. Men det hade blivit precis tvärtom. Det var också andra saker som hade försämrats i och med EU. Bland annat

»Innan det valet sa EU-förespråkarna att arbetsmarknaden skulle förbättras, att fler skulle få jobb när vi gick med i EU. Men det hade blivit precis tvärtom.«

så innebär EU ett bakslag för jämställdheten. För att anpassa Sverige till EU har det skurits ner oerhört i den offentliga sektorn. Under perioden 1994-2000 försvann 100 000 jobb i

offentlig sektor, vilket var och är den största arbetsgivaren för kvinnor. Skär man ner i offentlig sektor så försämras också barnomsorg och äldreomsorg som gör att kvinnor blir mer låsta till hemmet. Allt detta kunde vi använda som argument mot EMU. Med tanke på hur arbetslösheten har ökat i EU- och framförallt EMU-länder sedan dess så är det lätt att gissa att arbetslösheten hade varit ännu högre nu i Sverige om vi varit med i EMU.

AVSLUTNINGSVIS BERÄTTAR TOVE Janzon om vad det innebar att svenska folket sa nej till valutaunionen för tretton år sen.

– Segern var viktig för hela Sveriges arbetarklass. Vi slapp undan en borgerlig union, och vi försvarade vår självbestämmanderätt över vår ekonomi. Segern i folkomröstningen gav också oss i RKU en massa självförtroende, och med den ryggen kunde vi fortsätta vårt arbete med förnyad styrka. Året efter anordnades vi bland annat en stor solidaritetskonferens för Palestina. Men jag vill passa på att säga att efter framgångar i det politiska arbetet, som den här segern till exempel, är det bra att tänka på sitt regelbundna politiska basarbete. Vi får inte glömma bort det, det är genom det vi fortsätter att kämpa för ett annat samhälle, avslutar hon.

Text: Evelina Orrlöv

Det revolutionära alternativet etablerat i Sundsvall

VI RKU-SUNDSVALL är en av de nyaste lokalorganisationerna inom RKU. Vi bildades i mitten av januari, och trots att vi knappt kommit in i det politiska arbetet än har vi redan utvecklats mycket.

Både som individer men främst som ett kollektiv.

Jag själv har tidigare varit aktiv i andra vänsterförbund, men insåg ganska tidigt att kapitalismen är ett ohållbart system, och för att kämpa mot den så behövdes det ett revolutionärt alternativ. Dock fanns det inget revolutionärt ungdomsförbund i Sundsvall, så jag blev först aktiv i Kommunistiska Partiet. Efter ett tag så visade det sig att det fanns ungdomar både i och utanför Sundsvall som precis som jag också sökte ett riktigt vänsterförbund – ett ungdomsförbund som alltid står upp för ungdomars rättigheter. Tillsammans bildade vi RKU.

NU FINNS DET EN RIKTIG vänsterkraft för ungdomar i Sundsvall. En kraft som inte kompromissar med högern och som vågar stå emot kapitalismen, imperialismen och patriarkatet.

Vi ska utgöra det naturliga alternativet för de unga som vill organisera sig för förändring, både stor som liten. För att göra det ska vi nu visa att vi finns genom att synas mycket, genom bland annat affischering ute på stan.

VI FICK FAKTISKT RÄTT MYCKET uppmärksamhet nästan direkt efter vårt bildande, helt gratis och utan större ansträngning.

Det hela började med att vi blev intervjuade

i Allehanda, en tidning med bas i Härnösand. Själva intervjun gick bra och journalisten som ställde frågorna var schysst. Han undrade vilka vi var, vad vi står för samt varför vi valt att organi-

sera oss i RKU. Vi trodde inte att det skulle bli något stort av detta, men det visade sig att vi hade väldigt fel.

Snart så skrev flertalet

borgerliga skribenter om oss med anledning av just den intervjun. Det skrevs bland annat tre olika ledartexter i Sundsvalls Tidning och Allehanda. Vi blev också påhoppade av en ungmoderat i Uppsala på nyhetsajten Nyheter24.se. De olika skribenterna menade att vi var ett gäng unga och naiva våldsromantiker.

Personligen blev jag väldigt förvånad att de skrev om oss så mycket, men jag stordes inte ett dugg av det. Tvärtom tyckte jag det var otroligt bra att de skriver om oss, för då för folk veta vilka vi i RKU är och vad vi står för.

MEDIEUPPMÄRKSAMHETEN HAR nu försvunnit och nu är det som det var innan igen, men vi är en erfarenhet rikare.

Nu fokuserar vi på att göra det vi kan för att bygga RKU i Sundsvall större och starkare. Något vi gör med en positiv framtidssyn.

Fredrik Nordin är 14 år gammal. Han är ordförande i nystartade RKU-Sundsvall.